

Komunikat nr 57 z dnia 6.05.2009 r.
w sprawie wdrożenia dokumentu IAF GD 24:2009:
Wytyczne IAF dotyczące stosowania ISO/IEC 17024:2003
(idt. z PN-EN ISO/IEC 17024:2004)

Polskie Centrum Akredytacji informuje, że w dniu 6.05.2009 r. zostało opublikowane tłumaczenie dokumentu IAF GD 24:2009 *Wytyczne IAF dotyczące stosowania ISO/IEC 17024:2003 (idt. z PN-EN ISO/IEC 17024:2004)*.

Akredytowane jednostki certyfikujące osoby są zobowiązane do wdrożenia wytycznych ww. dokumentu w swoich systemach zarządzania nie później niż do 1.02.2010 r.

D Y R E K T O R
POLSKIEGO CENTRUM AKREDYTACJI

Dr inż. EUGENIUSZ W. ROGUSKI

International Accreditation Forum, Inc.
Dokument interpretacyjny IAF

**Wytyczne IAF dotyczące stosowania
ISO/IEC 17024:2003
(idt. z PN-EN ISO/IEC 17024:2004)**

**Ocena zgodności. Ogólne wymagania dotyczące jednostek
certyfikujących osoby**

**Wydanie 2, wersja 2
(IAF GD 24:2009)**

Akredytacja zmniejsza ryzyko przedsiębiorców i ich klientów zapewniając, że akredytowane jednostki są kompetentne do wykonywania działań, jakimi się zajmują w ramach swojego zakresu akredytacji. Od jednostek akredytujących, będących członkami International Accreditation Forum, wymaga się działania według najwyższych standardów. Jednostki akredytujące powinny wymagać od jednostek przez nie akredytowanych zachowania zgodności z odpowiednimi normami międzynarodowymi, oraz z wytycznymi IAF dotyczącymi stosowania tych norm.

Akredytacja, udzielona przez jednostkę akredytującą, będącą sygnatariuszem Porozumienia o Wielostronnym Uznawaniu (IAF MLA), opartego na regularnym nadzorze w celu upewnienia się o równorzędności programów akredytacji wszystkich członków, umożliwia uznawanie na całym świecie certyfikatu zgodności, wydanego przedsiębiorstwom i osobom w dowolnej części świata.

Z tego względu w handlu międzynarodowym można polegać na certyfikatach dotyczących systemów zarządzania, wyrobów, usług, osób oraz innych podobnych programów oceny zgodności, wydanych przez te jednostki, które są akredytowane przez członków IAF MLA.

Wprowadzenie do tłumaczenia:

Oryginał publikacji: IAF Guidance on the Application of ISO/IEC 17024:2003, issue 2 version 2 of 1 February 2009

Tłumaczenie: Polskie Centrum Akredytacji, 6 maja 2009 r., www.pca.gov.pl

Tekst tłumaczenia nie może być kopiowany w celu sprzedaży.

Tekst tłumaczenia uzupełniono odsyłaczami zawierającymi przypisy PCA, dodatkowo objaśniające pewne partie tłumaczenia.

Wszędzie, gdzie w niniejszym tekście przywołano normę ISO/IEC 17024:2003, PCA przyjmuje, że stanowi to również odwołanie do normy PN-EN ISO/IEC 17024:2004, identycznej z ww. normą.

SPIS TREŚCI

1.	Zakres normy	6
	Wytyczne IAF do punktu 1 (G.1.1).....	6
2	Powołania normatywne.....	6
	Wytyczne IAF do punktu 2	6
3	Terminy i definicje.....	6
	Wytyczne IAF do punktu 3 (G.3.1).....	6
4	Wymagania dotyczące jednostek certyfikujących	7
4.1	Jednostka certyfikująca	7
	Wytyczne IAF do punktu 4.1 (G.4.1.1 do G.4.1.2).....	7
4.2	Struktura organizacyjna	7
	Wytyczne IAF do punktu 4.2 (G.4.2.1 do G.4.2.31).....	7
	Układ organizacyjny	7
	Bezstronność/Niezależność	10
	Szkolenia.....	12
	Odwołania i skargi	12
4.3	Opracowywanie i utrzymywanie programu certyfikacji	13
	Wytyczne IAF do punktu 4.3 (G.4.3.1 do G.4.3.6).....	13
4.4	System zarządzania	14
	Wytyczne IAF do punktu 4.4	14
4.5	Podwykonawstwo	15
	Wytyczne IAF do punktu 4.5 (G.4.5.1 do G.4.5.3).....	15
4.6	Zapisy.....	16
	Wytyczne IAF do punktu 4.6 (G.4.6.1 do G.4.6.2).....	16
4.7	Poufność.....	16
	Wytyczne IAF do punktu 4.7 (G.4.7.1 do G.4.7.2).....	16
4.8	Ochrona.....	16
	Wytyczne IAF do punktu 4.8 (G.4.8.1 do G.4.8.3).....	16
5	Wymagania dotyczące personelu jednostki certyfikującej, zatrudnionego na stałe lub dorywczo	17
5.1	Postanowienia ogólne	17
	Wytyczne IAF do punktu 5.1 (G.5.1.1 do G.5.1.3).....	17
5.2	Wymagania dotyczące egzaminatorów	18
	Wytyczne IAF do punktu 5.2 (G.5.2.1 do G.5.2.3).....	18
6	Proces certyfikacji.....	18
6.1	Wnioskowanie.....	18
	Wytyczne IAF do punktu 6.1 (G.6.1.1).....	18
6.2	Ocena	19
	Wytyczne IAF do punktu 6.2 (G.6.2.1 do G.6.2.2).....	19
6.3	Decyzja o certyfikacji	19
	Wytyczne IAF do punktu 6.3 (G.6.3.1 do G.6.3.7).....	19
6.4	Nadzór.....	20
6.5	Ponowna certyfikacja	21
	Wytyczne IAF do punktu 6.5 (G.6.5.1 do G.6.5.3).....	21
6.6	Wykorzystywanie certyfikatów i logo/znaków	22
	Wytyczne IAF do punktu 6.6 (G.6.6.1 do G.6.6.5).....	22

Wydanie 2, wersja 2

Opracowane przez: Komitet Techniczny IAF

Przyjęte przez: członków IAF

Data: 15 września 2008 r.

Data wydania: 1 luty 2009 r.

Data wdrożenia: 1 luty 2010 r.

Nazwisko osoby do kontaktów: John Owen, Sekretarz IAF

Telefon: +612 9481 7343;

email: <secretary1@iaf.nu>

Wprowadzenie do Wytycznych IAF

ISO/IEC 17024:2003¹ jest międzynarodową normą ustalającą kryteria dla jednostek prowadzących certyfikację osób. Jeżeli takie jednostki mają być akredytowane w sposób zharmonizowany na całym świecie, jako spełniające wymagania normy ISO/IEC 17024, to niezbędne są wytyczne do tej normy. Niniejszy dokument zawiera wytyczne dla jednostek certyfikujących ubiegających się o akredytację oraz umożliwia jednostkom akredytującym zharmonizowane stosowanie norm, według których są one zobowiązane oceniać jednostki certyfikujące. Jest to ważny krok na drodze do wzajemnego uznawania akredytacji.

Niniejszy dokument nie zawiera tekstu normy ISO/IEC 17024. Użytkownicy muszą nabyć tę normę we właściwych instytucjach normalizacyjnych. Dla wygody, tytuły zaczerpnięte z normy ISO/IEC 17024 wydrukowano **pogrubioną** czcionką; wytyczne, o ile występują, oznaczono literą „G” i dwoma pierwszymi cyframi punktu normy (z wyjątkiem punktów 1 i 3). Trzecia cyfra oznacza kolejność wytycznych odpowiednio do każdego punktu. W punkcie 4.2 wprowadzono, dla lepszej czytelności, 5 podtytułów. Wymagania, względem których ustala się zgodność, znajdują się w ISO/IEC 17024. Niniejsze Wytyczne IAF nie wprowadzają dodatkowych wymagań.

Niniejsze Wytyczne będą stanowiły podstawę porozumień o wzajemnym uznawaniu pomiędzy jednostkami akredytującymi i zostały uznane za niezbędne do jednolitego stosowania normy ISO/IEC 17024. Sygnatariusze Porozumienia o Wielostronnym Uznawaniu IAF (MLA) oraz ubiegający się o przystąpienie do tego porozumienia będą wzajemnie oceniać wdrożenie normy ISO/IEC 17024 i należy się spodziewać, że wszystkie niniejsze wytyczne zostaną przyjęte przez jednostki akredytujące jako część ich własnych, ogólnych zasad działania.

Słów „powinien, należy”² użyto w niniejszym dokumencie do wskazania tych wytycznych, które - jako odzwierciedlające wymagania normy ISO/IEC 17024 - są obowiązkowe. Słów „zaleca się”³ użyto do wskazania tych wytycznych, które - chociaż nie są obowiązkowe - IAF uważa za uznane sposoby spełniania tych wymagań. Jednostki certyfikujące, których systemy pod jakimś względem odbiegają od wytycznych IAF, będą mogły być akredytowane tylko po wykazaniu jednostce akredytującej, że zastosowane przez nie rozwiązania spełniają w równoważny sposób wymagania odpowiedniego punktu normy ISO/IEC 17024.

Jednostka certyfikująca może w każdej sprawie, mogącej mieć wpływ na jej akredytację, prosić o wytyczne jednostkę akredytującą. Zaleca się, aby jednostka akredytująca udzieliła odpowiedzi w formie dalszych wytycznych lub decyzji.

¹ Przypis PCA: idt. z PN-EN ISO/IEC 17024:2004

² Przypis PCA: W oryginale „shall”

³ Przypis PCA: W oryginale „should”

WYTYCZNE IAF DOTYCZĄCE STOSOWANIA ISO/IEC 17024:2003 (idt. z PN-EN ISO/IEC 17024:2004)

1. Zakres normy

Wytyczne IAF do punktu 1 (G.1.1)

G.1.1 Zakres akredytacji jednostki certyfikującej⁴ będzie podawany w odniesieniu do rodzaju certyfikacji, np. spawacze, auditorzy, specjaliści w zakresie bezpieczeństwa itp. oraz, jeśli ma to zastosowanie, do poziomów określonych w programie i kategorii osób, a także do stosowanych norm lub dokumentów normatywnych dotyczących kompetencji. Możliwe są ograniczenia zakresu np. ograniczenia do niektórych lokalizacji jednostki certyfikującej lub do niektórych sektorów, w których są oferowane specyficzne usługi.

2 Powołania normatywne

Wytyczne IAF do punktu 2

Brak wytycznych.

3 Terminy i definicje

Wytyczne IAF do punktu 3 (G.3.1)

G.3.1 W niniejszym dokumencie mają zastosowanie następujące definicje:

G.3.1.1 **Akredytowany certyfikat:** certyfikat wydany przez jednostkę certyfikującą zgodnie z warunkami, na jakich uzyskała ona akredytację i z naniesionym symbolem akredytacji lub tekstowym powołaniem się na akredytację.

G.3.1.2 **Uczciwy/Uczciwość** – Każdy kandydat bez wyjątku ma zapewnione jednakowe możliwości uzyskania powodzenia.

G.3.1.3 **Wiarygodny/Wiarygodność** – Proces oceny/egzamin, który mierzy to co ma być mierzone (obszary wiedzy, umiejętności, wymagane cechy fizyczne lub umysłowe, potrzebne do kompetentnego wykonywania działań).

G.3.1.4 **Miarodajny/Miarodajność** – Konsekwentny proces oceny/egzamin.

---

⁴ Przypis PCA: W tym i w kolejnych miejscach w tekście, termin „jednostka certyfikująca” oznacza jednostkę certyfikującą osoby

4 Wymagania dotyczące jednostek certyfikujących

4.1 Jednostka certyfikująca

Wytyczne IAF do punktu 4.1 (G.4.1.1 do G.4.1.2)

G.4.1.1 Zaleca się, aby wszelkie odstępstwa od polityki i/lub procedur były uzasadnione i udokumentowane.

G.4.1.2 Zaleca się, aby jednostka certyfikująca była zdolna wykazać jednostce akredytującej, że oceniła zgodność z mającymi zastosowanie przepisami i wymaganiami ustawowymi oraz że podejmowała działania w przypadkach stwierdzenia niezgodności.

4.2 Struktura organizacyjna

Wytyczne IAF do punktu 4.2 (G.4.2.1 do G.4.2.31)

Układ organizacyjny

G.4.2.1 Akredytacji powinno się udzielać tylko tym jednostkom, które mają osobowość prawną, jak podano w punkcie 4.2.1.d) normy ISO/IEC 17024 i ograniczyć do deklarowanego zakresu, działalności i lokalizacji. Jeżeli działalność certyfikacyjną prowadzi osoba prawna, będąca częścią większej organizacji, jej powiązania z innymi częściami tej organizacji powinny być jasno określone. Zaleca się wykazanie, że nie zachodzi konflikt interesów, opisany w wytycznych G.4.2.6 do G.4.2.8. Jednostka certyfikująca powinna przekazać jednostce akredytującej odpowiednie informacje dotyczące działalności wykonywanej przez inne części większej organizacji. Informacje te powinny być uaktualniane.

G.4.2.2. Wykazanie, że jednostka certyfikująca ma osobowość prawną wymaganą w punkcie 4.2.1.d) normy ISO/IEC 17024 oznacza, że jeśli wnioskująca jednostka certyfikująca nie jest samą osobą prawną, tylko jest częścią większej organizacji mającej osobowość prawną, akredytacji należy udzielić tylko całej osobie prawnej. W takiej sytuacji jednostka akredytująca może poddać ocenie strukturę organizacyjną całej organizacji, w celu przesłania specyficznych „tropów auditowych” i/lub przeglądu zapisów odnoszących się do jednostki certyfikującej. Część osoby prawnej, stanowiąca rzeczywistą jednostkę certyfikującą, może działać na rynku pod wyróżniającą ją nazwą, którą wraz z nazwą organizacji mającej osobowość prawną zaleca się również umieszczać na certyfikacie akredytacji.

- G.4.2.3. Na potrzeby punktu 4.2.1.d) normy ISO/IEC 17024, jednostki certyfikujące, stanowiące część administracji państwowej lub będące agendami rządowymi, będą uważane za osoby prawne na podstawie ich państwowego statusu. Status i strukturę takich jednostek należy formalnie udokumentować, a same jednostki powinny spełniać wszystkie wymagania normy ISO/IEC 17024.
- G.4.2.4. Wymagania punktu 4.2.2. normy ISO/IEC 17024 mają na celu niedopuszczenie do tego, aby względy komercyjne lub inne wpływały na poufność, obiektywność lub bezstronność procesu certyfikacji. Zgodność z wymaganiami tego punktu jest szczególnie istotna, jeśli środki finansowe na utworzenie jednostki certyfikującej pochodzą od określonej grupy interesu, która ma przewagę wśród akcjonariuszy i/lub w zarządzie⁵.
- G.4.2.5. Warunek utrzymania stabilności finansowej, o której mowa w punkcie 4.2.4 a) normy ISO/IEC 17024, wymaga od jednostki certyfikującej zademonstrowania, że posiada ona uzasadnione oczekiwania co do zdolności stałego świadczenia akredytowanych usług zgodnie ze zobowiązaniami kontraktowymi. Jednostki certyfikujące są odpowiedzialne za dostarczenie jednostce akredytującej wystarczających dowodów świadczących o ich zdolności do utrzymania się na rynku, na przykład sprawozdania lub protokoły z posiedzeń kierownictwa, raporty roczne, raporty z audytów finansowych lub plany finansowe. Nie zaleca się, aby jednostki akredytujące próbowały prowadzić bezpośrednio jakiegokolwiek audyty finansowe jednostek certyfikujących.
- G.4.2.6. Jednostka związana oznacza jednostkę, którą z jednostką certyfikującą łączą: wspólny właściciel (w całości lub części), wspólni członkowie zarządu, porozumienie kontraktowe, wspólne nazwy, wspólny personel, porozumienie nieformalne lub inne powiązania tak, że jednostka związana jest istotnie zainteresowana decyzjami dotyczącymi certyfikacji lub ma potencjalną możliwość wpływania na proces certyfikacji.
- G.4.2.7. Chociaż nie ma żadnych szczególnych ograniczeń dotyczących działalności jednostki związanej i świadczonych przez nią usług, zaleca się, aby jednostka certyfikująca przeanalizowała i udokumentowała swoje powiązania, aby określić możliwość występowania wszelkich znanych konfliktów interesów związanych ze świadczeniem usług certyfikacyjnych. Zaleca się, aby jednostka certyfikująca zidentyfikowała te jednostki i ich działania, które mogłyby - jeżeli nie będą należycie nadzorowane - wpływać na jej poufność, obiektywność i bezstronność.

---

⁵ Przypis PCA: w oryginale „board of directors”

- G.4.2.8. Jednostki certyfikujące powinny pokazać, w jaki sposób zarządzają swoją działalnością certyfikacyjną oraz wszelkimi innymi działaniami, aby wyeliminować rzeczywisty konflikt interesów i zminimalizować wszelkie możliwe do zidentyfikowania zagrożenia bezstronności. Należy wskazać wszystkie potencjalne źródła konfliktu interesów, pochodzące zarówno z samej jednostki certyfikującej, jak i z działalności jednostek związanych. Jednostki akredytujące będą oczekiwać, że jednostki certyfikujące udostępnią te procesy podczas auditu. Może to obejmować, na tyle, na ile jest to praktyczne i uzasadnione, poszukiwanie „tropów auditowych” podczas przeglądów zapisów dotyczących rozpatrywanych działań zarówno w jednostce certyfikującej, jak i w jednostce związanej. Przy rozważeniu rozszerzenia takich „tropów auditowych” zaleca się brać pod uwagę historię niezależnej certyfikacji prowadzonej przez jednostkę certyfikującą. W przypadku znalezienia dowodu świadczącego o niedotrzymaniu wymogu bezstronności, może być konieczny powrót do „tropów auditowych” w jednostkach związanych w celu upewnienia się, że został ponownie ustanowiony nadzór nad potencjalnymi źródłami konfliktu interesów.

Struktura⁶

- G.4.2.9 W punkcie 4.2.2 normy ISO/IEC 17024 wymaga się, aby w udokumentowane struktury jednostki certyfikującej wprowadzony był warunek uczestnictwa wszystkich istotnie zainteresowanych stron, z różnych sektorów, w których działa jednostka, z uwzględnieniem przedstawicieli interesu publicznego. Zazwyczaj jest to rodzaj komitetu.

Struktura ta powinna być formalnie ustanowiona na najwyższym poziomie organizacji w dokumentach potwierdzających status prawny jednostki certyfikującej albo za pomocą jakichś innych środków zapobiegających jej zmianie w sposób, który naruszyłby zasadę bezstronności. Zaleca się, aby jakakolwiek zmiana tej struktury uwzględniała opinię komitetu lub jego odpowiednika, o którym mowa w punkcie 4.2.2 normy ISO/IEC 17024.

- G.4.2.10 Zastosowanie punktu 4.2.2 normy ISO/IEC 17024 wymaga oceny, czy umożliwiono udział wszystkim stronom istotnie zainteresowanym systemem certyfikacji. Kluczową sprawą jest to, czy umożliwiono udział przedstawicielom wszystkich głównych, możliwych do zidentyfikowania interesów i czy osiągnięto równowagę stron, bez przewagi żadnej z nich. Ze względów praktycznych może być potrzebne ograniczenie liczby członków.

---

⁶ Przypis PCA: Wytyczne zamieszczone pod tym podtytułem dotyczą struktury zapewniającej bezstronność.

- G.4.2.11 Dla umożliwienia jednostce certyfikującej zapewnienia prawidłowej i bezstronnej certyfikacji, zaleca się, żeby kierownictwo odpowiedzialne za różne funkcje, opisane w punkcie 4.2.1.c) normy ISO/IEC 17024, dostarczało komitetowi lub jego odpowiednikowi, wymienionym w punkcie 4.2.2 normy ISO/IEC 17024, na jego żądanie, wszelkich niezbędnych informacji, łącznie z uzasadnieniem wszystkich istotnych decyzji i działań oraz wyboru osób odpowiedzialnych za poszczególne działania związane z certyfikacją. Jeżeli w powyższych sprawach kierownictwo nie zastosuje się do rady tego komitetu lub jego odpowiednika, komitet powinien podjąć odpowiednie kroki, do których może należeć powiadomienie jednostki akredytującej.
- G.4.2.12 Jeżeli decyzję o udzieleniu, odmowie udzielenia lub cofnięciu certyfikacji zgodnie z punktem 4.2.1.c) 3) normy ISO/IEC 17024 podejmuje komitet składający się, między innymi, z osób zainteresowanych osobą, której dotyczy decyzja, zaleca się, aby procedury operacyjne jednostki certyfikującej zapewniały, że takie osoby deklarują występowanie konfliktu interesów i nie biorą udziału w podejmowaniu decyzji.
- G.4.2.13 W punkcie 4.2.1.b) normy ISO/IEC 17024 wymaga się, aby jednostka certyfikująca była odpowiedzialna za decyzje dotyczące certyfikacji. Zaleca się więc, aby wszelkie procedury odwoławcze (punkt 4.2.6) były realizowane pod nadzorem jednostki certyfikującej, ale jakkolwiek zespół czy komitet odwoławczy powinien być niezależny w swoich rekomendacjach, chyba że prawo międzynarodowe lub krajowe wymaga inaczej.
- G.4.2.14 Komitet lub jego odpowiednik, wymieniony w punkcie 4.2.2 normy ISO/IEC 17024, może być także komitetem programowym⁷ pod warunkiem, że posiada także wymagane kompetencje techniczne, umożliwiające mu działanie w roli komitetu programowego dla jednego lub, jeśli ma to zastosowanie, kilku programów certyfikacji.
- G.4.2.15 Dla międzynarodowych lub krajowych programów certyfikacji lub dla programów stosowanych w danym kraju lub regionie przez więcej niż jedną jednostkę certyfikującą może być ustanowiony wspólny komitet programowy. Zaleca się, aby jednostka certyfikująca miała procedury i środki, aby móc wykazać, że aktywnie angażuje się w działalność wspólnego komitetu programowego w swoim kraju lub regionie.

Bezstronność/Niezależność

- G.4.2.16 Zaleca się, aby bezstronność i niezależność jednostki certyfikującej była zapewniona na wszystkich poziomach, łącznie z:
- strukturą organizacji;
  - polityką i procedurami;

---

⁷ Przypis PCA: omówionym w punkcie 4.2.3 normy ISO/IEC 17024

- oceną;
- decyzjami i odwołaniami dotyczącymi certyfikacji.

G.4.2.17 Jednostka certyfikująca nie powinna angażować się w działania, które mogłyby zagrozić jej bezstronności.

G.4.2.18 Zaleca się, aby jednostka certyfikująca nie certyfikowała osób, które sama zatrudnia, chyba, że w kraju nie istnieje lub jest praktycznie nieosiągalna odpowiednia akredytowana „trzecia strona” mogąca podjąć się tej certyfikacji. W takich przypadkach jednostka certyfikująca powinna przedstawić jednostce akredytującej procedury, które przyjęła w celu zachowania w takich okolicznościach niezależności i bezstronności. Mogłyby one obejmować:

- zachowanie tych samych standardów oceny i poufności w stosunku do wszystkich kandydatów;
- korzystanie z niezależnych egzaminatorów;
- niezależne monitorowanie procesów certyfikacji.

G.4.2.19 Wymagania punktów 4.2.5 oraz 5.1.2 normy ISO/IEC 17024 oznaczają, że nie zaleca się dopuszczania do sytuacji, w której ocenę, będącą częścią procesu certyfikacji, prowadzi personel, który w ciągu ostatnich dwóch lat był zaangażowany w działalność szkoleniową mającą związek z oceną danego kandydata.

G.4.2.20 Jednostka certyfikująca powinna wymagać od egzaminatorów podania wszelkich informacji mogących ujawnić konflikt interesów dotyczący bezstronności egzaminu danego kandydata. Jednostka certyfikująca jest odpowiedzialna za zidentyfikowanie i ocenę takiej sytuacji oraz za takie przypisanie odpowiedzialności i zadań, aby zapewnić bezstronność.

G.4.2.21 Członkowie kierownictwa i/lub personelu, wymienieni w punkcie 4.2.7 normy ISO/IEC 17024, nie muszą być zatrudnieni wyłącznie w jednostce certyfikującej, ale ich inne zatrudnienie nie może zagrażać bezstronności.

G.4.2.22 Termin „personel” odnosi się do osób pracujących na rzecz jednostki certyfikującej na podstawie umowy lub innego zewnętrznego personelu⁸. Jednostka certyfikująca powinna być w stanie zarządzać, nadzorować oraz przyjmować odpowiedzialność za wyniki działania całego swojego personelu i utrzymywać wyczerpujące zapisy, aby zapewnić odpowiedni personel w poszczególnych obszarach, czy to będą stali pracownicy, osoby zatrudniane dorywczo czy zapewnione przez jednostki zewnętrzne.

---

⁸ Przypis PCA: W oryginale „external resources”.

G.4.2.23 Zaleca się, aby jednostka certyfikująca była odpowiedzialna za zapewnienie, że zarówno jednostki związane, jak i podwykonawcy oraz egzaminatorzy zewnętrzni nie działają z naruszeniem przyjętych przez siebie zobowiązań. Zaleca się, aby w przypadku stwierdzenia niedotrzymania tych zobowiązań, jednostka certyfikująca była odpowiedzialna także za wdrożenie właściwych działań korygujących.

Szkolenia

G.4.2.24 Zaleca się, aby jednostka certyfikująca wymagała od wszystkich podwykonawców w zakresie oceny lub od egzaminatorów z zewnątrz zapewnienia, że marketing i prowadzenie wszelkich działań objętych punktem 4.2.4.c) normy ISO/IEC 17024, odbywa się w sposób równoważny z wymaganiami wytycznych G.4.2.25 i G.4.2.26.

G.4.2.25 Informacje dotyczące wykształcenia i szkoleń mogą być przez jednostkę certyfikującą publikowane, jeżeli stanowią warunek wstępny w kwalifikowaniu do certyfikacji, lub, jeśli stanowią część broszury przygotowującej do egzaminów. Zaleca się, aby wszelkie znane warunki wstępne w zakresie wykształcenia i szkoleń, odnoszące się do danego programu certyfikacji, były wyszczególnione i publicznie dostępne. Zaleca się jednakże, aby jednostka certyfikująca nie twierdziła ani nie wskazywała niczego, co mogłoby sugerować, że certyfikacja byłaby prostsza, łatwiejsza lub tańsza gdyby skorzystano z jakichś określonych usług w zakresie kształcenia lub szkoleń.

G.4.2.26 Jeżeli jednostka certyfikująca świadczy usługi certyfikacyjne oraz edukacyjne/szkoleniowe, powinna ona zapewnić, żeby wnioskujący nie odniósł wrażenia, iż skorzystanie z obu usług mogłoby mu przynieść jakiegokolwiek korzyści, tak aby proces certyfikacji pozostawał bezstronny i w ten sposób był postrzegany.

G.4.2.27 Jednostka certyfikująca może wyjaśniać swoje ustalenia i/lub objaśniać wymagania dokumentów normatywnych, ale nie powinna udzielać rad w formie nakazów lub szkoleń jako części oceny. Nie wyklucza to normalnej wymiany informacji z wnioskującym, kandydatem lub innymi zainteresowanymi stronami.

Odwołania i skargi⁹

G.4.2.28 Zaleca się, aby polityka i procedury, wymienione w punkcie 4.2.6 normy ISO/IEC 17024, zapewniały, że wszelkie skargi i odwołania będą załatwiane terminowo i konstruktywnie. Jeżeli zastosowanie tych procedur nie przyniesie zadowalającego rozwiązania kwestii, lub, jeżeli proponowany tryb postępowania jest nie do przyjęcia przez składającego skargę lub inne zaangażowane strony, procedury jednostki certyfikującej powinny zapewnić proces odwoławczy. Zaleca się, aby procedura odwoławcza zawierała postanowienia, dotyczące:

---

⁹Przypis PCA: W polskich wersjach starszych norm dotyczących oceny zgodności słowo „complaints” tłumaczono jako „reklamacje”.

- umożliwienia odwołującemu się formalnego przedstawienia swojego stanowiska;
- zapewnienia czynnika niezależnego lub innych sposobów zagwarantowania bezstronności procesu odwoławczego;
- pisemnego powiadomienia składającego odwołanie o ustaleniach dotyczących odwołania, wraz z uzasadnieniem podjętej decyzji;
- jasnego określenia limitu czasowego dla procesu odwoławczego.

Jednostka certyfikująca powinna zapewnić, we właściwym czasie i we właściwy sposób, że wszystkie zainteresowane strony są świadome istnienia procesu odwoławczego i procedur, według których on przebiega.

- G.4.2.29 Zaleca się, aby decyzje dotyczące jakiegokolwiek odwołania lub skargi nie były podejmowane przez personel, w tym personel pełniący funkcje kierownicze, który był zaangażowany w procesie certyfikacji danego wnioskującego lub kandydata, lub w ciągu ostatnich dwóch lat był związany z działalnością edukacyjną lub szkoleniową w stosunku do wnioskującego lub kandydata, lub był uprzednio zaangażowany w jakąkolwiek działalność, która mogła prowadzić do danego odwołania lub skargi.
- G.4.2.30 Odwołania i skargi stanowią źródło informacji o możliwej niezgodności. Po otrzymaniu skargi jednostka certyfikująca powinna ustalić oraz, jeżeli to jest właściwe, podjąć działania odnoszące się do przyczyny wykrytej niezgodności.
- G.4.2.31 Zaleca się, aby jednostka certyfikująca wykorzystwała taką analizę w celu wykonania korekcji i/lub działań korygujących, które powinny obejmować środki dla:
- zminimalizowania konsekwencji każdej niezgodności;
  - przywrócenia zgodności z wymaganiami certyfikacyjnymi tak szybko, jak to możliwe;
  - zapobiegania ponownego wystąpienia niezgodności;
  - oceny skuteczności zastosowanych korekcji lub działań korygujących.

4.3 Opracowywanie i utrzymywanie programu certyfikacji

Wytyczne IAF do punktu 4.3 (G.4.3.1 do G.4.3.6)

- G.4.3.1 Ukończenie z zadowalającym wynikiem zaakceptowanego kursu szkoleniowego oznacza, że, jeśli jednostka certyfikująca akceptuje kurs szkoleniowy jako część wymagań programu certyfikacji, to zaleca się, aby jednostka certyfikująca wymagała od dostawcy szkolenia zapewnienia, że uczestnicy, którzy kończą ten kurs z zadowalającym wynikiem spełniają warunki odnoszące się do wiedzy i umiejętności określone w programie certyfikacji.

- G.4.3.2 Warunki wstępne, warunki kwalifikowania¹⁰ i inne wymagania powinny być udokumentowane oraz wskazywać, że oparto je na danych i/lub opiniach specjalistów odnoszących się do danego programu certyfikacji, aby zapewnić, że są uczciwe i sprawiedliwe¹¹.
- G.4.3.3 Zaleca się, aby komitet programowy stosował systematyczny proces oceny kompetencji certyfikowanych osób. Zaleca się dostarczenie dowodu, że kryteria są zgodne z akceptowanymi w danym zawodzie normami oraz praktyką i wymaganiami prawnymi. Zaleca się uwzględnianie do oceny kompetencji krajowych lub międzynarodowych norm (o ile są) dotyczących opracowywania miarodajnych i wiarygodnych egzaminów.
- G.4.3.4 Walidacja jest procesem, w którym zbiera się obiektywne dowody przy pomocy takich mechanizmów, jak: wywiady ze specjalistami, ankiety rozpowszechniane wśród populacji określonej przez jednostkę certyfikującą i/lub ogólnie akceptowane dokumenty normatywne, na których oparto treść programu.
- G.4.3.5 Niezbędne są polityka i procedury okresowego przeglądu i poprawy programu(ów), wprowadzania zmian oraz powiadamiania stron zainteresowanych.
- G.4.3.6 Zaleca się, aby zachowywać zapisy z okresowej oceny egzaminów w celu upewnienia się o ich uczciwości, wiarygodności i miarodajności.
- G.4.3.7 Zaleca się, aby na podstawie obiektywnych dowodów jednostka certyfikująca wykazała sposób, w jaki komitet programowy był w stanie potwierdzić, że:
- Ustanowione wymagania dotyczące kompetencji są zgodne z potrzebami stron zainteresowanych (zaspokajają/spełniają te potrzeby), które są zgodne z zadeklarowanym(-i) zakresem(-ami) certyfikacji.
  - Program (który obejmuje egzamin, proces egzaminacyjny, ponowną certyfikację, itd.) ocenia kompetencje kandydatów stosownie do specyficznych dla programu kryteriów dotyczących kompetencji.

4.4 System zarządzania

Wytyczne IAF do punktu 4.4

Brak wytycznych

---

¹⁰ Przepis PCA: W oryginale „eligibility” – przydatność, warunki kwalifikowania.

¹¹ Przepis PCA: W oryginale „fair and equitable”.

4.5 Podwykonawstwo

Wytyczne IAF do punktu 4.5 (G.4.5.1 do G.4.5.3)

G.4.5.1 Jednostka certyfikująca może wydawać certyfikaty na podstawie podzlecanej pracy (np. administracyjnej, opracowywania egzaminów lub przeprowadzania egzaminów) wykonanej przez inną organizację pod warunkiem, że umowa zawarta z organizacją podwykonawcy wymaga od niego spełnienia wszystkich właściwych wymagań normy ISO/IEC 17024.

Zaleca się, aby udokumentowana umowa zawierała co najmniej:

- dokładny opis usług i wyników;
- mechanizmy nadzoru, wymagane przy świadczeniu usługi oraz w celu zachowania bezstronności, poufności i rzetelności;
- wymagania dotyczące wewnętrznego monitorowania prowadzonego przez podwykonawcę;
- procesy oceny, które będzie prowadzić jednostka certyfikująca lub inne odpowiednie przedstawicielstwa;
- nazwiska każdego z członków personelu, który jest upoważniony przez jednostkę certyfikującą do pełnienia obowiązków wyszczególnionych w udokumentowanym porozumieniu, np. egzaminatorów;
- nazwiska i podpisy przedstawicieli stron zawierających umowę¹².

Zaleca się, aby były dostępne zapisy dotyczące działań w ramach oceny i monitorowania, przeprowadzonych w celu upewnienia się, że podwykonawca spełnia wszystkie odnoszące się do niego wymagania.

G.4.5.2 Jeżeli podejmowana jest wspólna ocena podwykonawcy przez dwie lub więcej jednostek certyfikujących, każda z nich powinna sama upewnić się, że cała ocena została przeprowadzona w sposób zadowalający.

G.4.5.3 W przypadkach podzlecenia egzaminów organizacjom prowadzącym szkolenia zaleca się dopilnowanie, żeby egzamin oraz szkolenie, jako części procesu certyfikacji, były rozdzielone (ISO/IEC 17024 punkt 4.2.5).

---

¹² Przypis PCA: tj. jednostki i podwykonawcy.

4.6 Zapisy

Wytyczne IAF do punktu 4.6 (G.4.6.1 do G.4.6.2)

G.4.6.1 Zaleca się, aby w celu potwierdzania statusu certyfikowanej osoby jednostka certyfikująca, bez ograniczeń oraz dyskryminowania, odpowiadała na pytania oraz utrzymywała co najmniej następujące informacje dotyczące statusu certyfikowanych osób:

- datę rozpoczęcia i upływu ważności certyfikacji;
- nazwisko i numer certyfikacji certyfikowanej osoby;
- zakres certyfikacji wraz z identyfikacją dokumentów normatywnych, według których dana osoba jest certyfikowana.

G.4.6.2 Zaleca się, aby zapisy były:

- utrzymywane w sposób zapewniający możliwość ich wyszukania;
- przechowywane w sposób zapobiegający uszkodzeniu lub zniszczeniu;
- jednoznacznie zidentyfikowane.

4.7 Poufność

Wytyczne IAF do punktu 4.7 (G.4.7.1 do G.4.7.2)

G.4.7.1 Wymaganie dotyczące zachowania poufności odnosi się do każdego, kto w obrębie jednostki certyfikującej mógłby uzyskać dostęp do informacji. Od personelu podwykonawcy należy także wymagać traktowania tych informacji jako poufnych, szczególnie wobec współpracowników i innych pracodawców.

G.4.7.2 Należy stosować się do polityk i procedur i/lub wymagań przepisów prawnych odnoszących się do utrzymywania i udostępniania informacji.

4.8 Ochrona

Wytyczne IAF do punktu 4.8 (G.4.8.1 do G.4.8.3)

G.4.8.1 Zaleca się, aby jednostka certyfikująca ustaliła środki niezbędne do zapewnienia ochrony w całym systemie certyfikacji, łącznie z ustaleniami dotyczącymi postępowania z materiałami egzaminacyjnymi oraz z ich transportowaniem.

G.4.8.2 Środki ochrony mogą obejmować:

- bezpieczne przechowywanie puli egzaminacyjnej;
- ochronę danych elektronicznych.

G.4.8.3 Zaleca się, aby jednostka certyfikująca postępowała ze szczególną ostrożnością przy podzlecaniu egzaminów dostawcom szkoleń, gdyż pociąga to za sobą nieodłączne ryzyko narażenia bezstronności i/lub ochrony. Specjalna ostrożność może uwzględniać np. procedury oddzielania od siebie materiałów egzaminacyjnych i szkoleniowych.

5 Wymagania dotyczące personelu jednostki certyfikującej, zatrudnionego na stałe lub dorywczo

5.1 Postanowienia ogólne

Wytyczne IAF do punktu 5.1 (G.5.1.1 do G.5.1.3)

G.5.1.1 Jednostka certyfikująca powinna mieć personel kompetentny do:

- dokonywania przeglądu wniosków;
- wyboru i upoważniania egzaminatorów;
- przygotowywania, zarządzania, monitorowania, klasyfikowania i oceniania egzaminów;
- oceny podwykonawców, np. ośrodków egzaminacyjnych;
- postępowania z niezgodnościami, odwołaniami i skargami;
- podejmowania decyzji dotyczących certyfikacji;
- wdrożenia i utrzymania systemu zarządzania.

G.5.1.2 Kierownictwo jednostki certyfikującej powinno mieć środki i procedury umożliwiające mu ustalenie czy poszczególne osoby są kompetentne do wykonywania zadań, wymaganych od nich w zakresie certyfikacji, w którym prowadzą działania. Kompetencje poszczególnych osób można ustalić na podstawie potwierdzonego doświadczenia, określonego szkolenia lub informacji przekazanych podczas spotkania instruktazowego. Zaleca się, aby jednostka certyfikująca była zdolna do skutecznego komunikowania się z wszystkimi osobami, z których usług korzysta.

G.5.1.3 Zaleca się, aby jednostka certyfikująca miała program zapewniający, że jej personel ma informacje niezbędne do wypełniania przydzielonych obowiązków i odpowiedzialności. Zaleca się ustanowienie systemu identyfikacji i dokumentowania potrzeb szkoleniowych personelu oraz sposobu, w jaki potrzeby te są zaspokajane.

5.2 Wymagania dotyczące egzaminatorów

Wytyczne IAF do punktu 5.2 (G.5.2.1 do G.5.2.3)

- G.5.2.1 Wymagany od egzaminatorów stopień opanowania języka w mowie i w piśmie może się różnić. Zaleca się, aby jednostka certyfikująca określiła proces wstępnego ustalania kompetencji językowych tak, aby osiągnąć pożądane wyniki oceny.
- G.5.2.2 Zaleca się, aby jednostka certyfikująca oceniała i monitorowała zachowanie i działanie egzaminatorów. Zaleca się, aby taka ocena i monitorowanie obejmowały obserwację działań egzaminatorów podczas wszystkich właściwych części procesu certyfikacji.
- G.5.2.3 Personel, który monitoruje i wspomaga przeprowadzanie egzaminów (cenzorzy, obserwatorzy, osoby nadzorujące przebieg egzaminu), jako różny od egzaminatorów, powinien spełniać kryteria ustalone przez jednostkę certyfikującą.

6 Proces certyfikacji

6.1 Wnioskowanie

Wytyczne IAF do punktu 6.1 (G.6.1.1)

- G.6.1.1 Szczegółowy opis procesu certyfikacji może obejmować:
- wymagania dotyczące kompetencji certyfikowanych osób;
  - kryteria wstępnego kwalifikowania, jeśli mają zastosowanie;
  - wymagania dotyczące wnioskowania;
  - typ i charakter egzaminu(ów) i procesu oceny;
  - warunki udzielania, utrzymywania, wznawiania, rozszerzania i ograniczania certyfikacji;
  - warunki zawieszania i cofania certyfikacji.

6.2 Ocena

Wytyczne IAF do punktu 6.2 (G.6.2.1 do G.6.2.2)

G.6.2.1 Polityka i procedury dotyczące ustalania – w rozsądnych granicach – udogodnień¹³ (np. pomoc przy czytaniu, wydłużenie czasu egzaminu, pytania egzaminacyjne drukowane dużą czcionką) powinny być udokumentowane, dostępne dla wszystkich zainteresowanych stron oraz powinny spełniać wszelkie wymagania władz krajowych. Zaleca się, aby jednostka certyfikująca upewniła się, że jest zdolna prowadzić egzaminy dla osób o specjalnych potrzebach, chyba, że niezdolność wnioskującego wyklucza, zgodnie z programem certyfikacji, certyfikację takiej osoby. G.6.2.2 Zaleca się, aby zapisy dotyczące osiągnięć kandydatów były wystarczająco szczegółowe po to, aby dostarczyć kandydatowi wytycznych przy przygotowywaniu się do przyszłych egzaminów, jednak z uwzględnieniem wytycznej G.4.2.27.

6.3 Decyzja o certyfikacji

Wytyczne IAF do punktu 6.3 (G.6.3.1 do G.6.3.7)

- G.6.3.1 Zaleca się, aby informacje zebrane podczas procesu certyfikacji były wystarczające do:
- umożliwienia jednostce certyfikującej podejmowania umotywowanych decyzji dotyczących certyfikacji;
  - zachowania identyfikowalności, niezbędnej np. w przypadku wpłynięcia odwołania lub skargi;
  - upewnienia się o stałej zgodności z wymaganiami certyfikacyjnymi.
- G.6.3.2 Zaleca się, aby jakakolwiek informacja, brana pod uwagę przy podejmowaniu decyzji i pochodząca z jakiegokolwiek źródła innego niż proces oceny, była podawana do wiadomości kandydata wraz z informacjami o procesie oceny. Zaleca się, aby kandydat miał możliwość skomentowania tych informacji.
- G.6.3.3 Osoba(y), podejmująca(e) w jednostce certyfikującej decyzję w sprawie udzielenia/cofnięcia certyfikacji, powinna mieć wiedzę i doświadczenie wystarczające do oceny informacji uzyskanych podczas procesu certyfikacji.
- G.6.3.4 Nie należy udzielać certyfikacji dopóki wszystkie wymagania certyfikacyjne nie zostaną spełnione, a ich spełnienie nie zostało sprawdzone przez jednostkę certyfikującą. Zaleca się, aby jednostka certyfikująca dokumentowała uzupełnienia i/lub korekcje oraz ich realizację dokonywane podczas oceny.

---

¹³ Przypis PCA: do specjalnych potrzeb wnioskujących, wspomnianych w punkcie 6.2.1.b) normy.

- G.6.3.5 W przypadkach, gdy jednostka certyfikująca bierze pod uwagę pracę wykonaną uprzednio przez inną jednostkę, powinna mieć wszystkie właściwe sprawozdania i zapisy w celu wykazania zgodności z ustalonymi przez siebie wymaganiami oraz z wymaganiami normy ISO/IEC 17024.
- G.6.3.6 Certyfikat, który ma być uznany za spełniający wymagania IAF dotyczące oceny zgodności, powinien być wydany przez jednostkę certyfikującą zgodnie z zakresem i warunkami jej akredytacji i powinien jednoznacznie identyfikować jednostkę akredytującą i wydającą ten dokument jednostkę certyfikującą.
- G.6.3.7 Jeśli jednostka certyfikująca ma więcej niż jedną akredytację obejmującą dany zakres certyfikacji, akredytowany certyfikat powinien identyfikować co najmniej jedną z jednostek akredytujących.

6.4 Nadzór

Wytyczne IAF do punktu 6.4 (G.6.4.1 do G.6.4.4)

- G.6.4.1 Nadzór polega na okresowym – pomiędzy certyfikacjami – monitorowaniu działań certyfikowanej osoby, w celu upewnienia się o stałej zgodności z programem certyfikacji.
- G.6.4.2 Nadzór prowadzony przez jednostkę certyfikującą może – zgodnie z programem certyfikacji – obejmować, ale bez ograniczeń co do innych form:
- ocenę na miejscu¹⁴;
  - informacje od organów stanowiących przepisy;
  - rozwój zawodowy z elementem egzaminu;
  - skargi i informacje od stron zainteresowanych;
  - wywiady ustrukturyzowane¹⁵;
  - postępowanie prawne podejmowane w stosunku do certyfikowanej osoby;
  - potwierdzenie stałej zadowalającej pracy i zapisy potwierdzające praktykę;
  - egzamin;
  - sprawdzenie fizycznych zdolności.

---

¹⁴ Przepis PCA: Ocenę certyfikowanej osoby w miejscu prowadzenia przez nią działań objętych zakresem.

¹⁵ Przepis PCA: W oryginale „structured interview” – wywiad wymagający ścisłego przestrzegania ustalonych reguł prowadzenia oraz zadawania wcześniej przygotowanych i zapisanych w określonej kolejności pytań i notowania odpowiedzi; przeciwieństwo wywiadu swobodnego.

- G.6.4.3 Zaleca się, aby jednostka certyfikująca miała procedury określające okoliczności i warunki, w jakich certyfikaty będą cofnięte, jeżeli podczas nadzoru kompetencje nie zostaną potwierdzone.
- G.6.4.4 Zaleca się, aby ustalone dla nadzoru metody i częstotliwość były określone przez komitet programowy. Powinny one być dostosowane do celu nadzoru (patrz wytyczna G.6.4.1).

6.5 Ponowna certyfikacja

Wytyczne IAF do punktu 6.5 (G.6.5.1 do G.6.5.3)

- G.6.5.1 Ponowna certyfikacja jest procesem potwierdzenia zgodności z aktualnymi wymaganiami certyfikacyjnymi. Zaleca się, aby komitet programowy w jednostce certyfikującej racjonalnie uzasadnił okres ponownej certyfikacji. Uzasadnienie może opierać się na rozważeniu:
- dojrzałości branży i ryzyka związanego z oferowanym programem certyfikacji;
  - zmieniających się podstaw wiedzy;
  - danych z ankiet;
  - wymagań stron zainteresowanych;
  - opinii specjalistów;
  - wymagań przepisów prawnych.
- G.6.5.2 Ponowna certyfikacja prowadzona przez jednostkę certyfikującą może – zgodnie z programem certyfikacji – obejmować, ale bez ograniczeń co do innych form:
- ocenę na miejscu;
  - rozwój zawodowy z elementem egzaminu;
  - wywiady ustrukturyzowane;
  - potwierdzenie stałej zadowalającej pracy i zapisy potwierdzające praktykę;
  - egzamin;
  - sprawdzenie możliwości fizycznych.
- G.6.5.3 Zaleca się, aby ustalone dla ponownej certyfikacji metody i częstotliwość były określone przez komitet programowy, z uwzględnieniem wszelkich odpowiednich kryteriów normatywnych. Powinny one być odpowiednie do celu ponownej certyfikacji (patrz wytyczna G.6.5.1). Zaleca się, aby w przypadku, gdy pierwsza ocena kompetencji zawiera element egzaminu praktycznego, proces ponownej certyfikacji również zawierał egzamin praktyczny, przeprowadzany przez jednostkę certyfikującą.
-

6.6 Wykorzystywanie certyfikatów i logo/znaków

Wytyczne IAF do punktu 6.6 (G.6.6.1 do G.6.6.5)

- G.6.6.1 Zaleca się, aby jednostka certyfikująca unikała wykorzystywania tych samych znaków do oznaczania różnych systemów oceny zgodności, a także zapobiegała nieporozumieniom związanym ze znaczeniem różnych swoich znaków, jeżeli ma ich więcej niż jeden. Nie wyklucza to zastosowania tego samego logo korporacyjnego w różnych znakach dla różnych systemów oceny zgodności.
- G.6.6.2 Zaleca się, żeby jednostka certyfikująca miała udokumentowane procedury dotyczące używania swego znaku oraz określające postępowanie w przypadku wprowadzającego w błąd używania znaku, w tym fałszywego powoływania się na certyfikację i fałszywego używania znaków jednostki certyfikującej.
- G.6.6.3 Jeśli jednostka certyfikująca bezpodstawnie twierdzi, że certyfikaty, wydane przed udzieleniem jej odpowiedniej akredytacji, mają status certyfikatów akredytowanych, jednostka akredytująca powinna wymagać ich cofnięcia.
- G.6.6.4 Zaleca się, aby jednostka certyfikująca miała procedury zapobiegające wykorzystywaniu przez certyfikowane osoby znaków jednostki w taki sposób, który mógłby ewentualnie wprowadzić w błąd pracodawców lub inne strony.
- G.6.6.5 Jeżeli jednostka certyfikująca używa znaku, który został jej nadany przez inną jednostkę, np. właściciela znaku, porozumienie z tą jednostką powinno zapewnić zgodność z wszystkimi częściami tego punktu.

Koniec *Wytycznych IAF dotyczących stosowania ISO/IEC 17024:2003*

Dalsze informacje

W celu uzyskania dalszych informacji dotyczących niniejszego dokumentu lub innych dokumentów IAF, należy skontaktować się z członkiem IAF lub Sekretariatem IAF.

Dane kontaktowe członków IAF znajdują się na stronach IAF <http://www.iaf.nu>

Sekretariat

John Owen, Sekretarz IAF

Telefon:+612 9481 7343;

email <secretary1@iaf.nu>